MITEN SUOMEN TALOUTTA VOITAISIIN ELVYTTÄÄ?

Jaakko Kiander

22.1.2015

ILMARINEN

EUROALUEEN SITKEÄ KRIISI

- Euroalueen taloudet ovat juuttuneet modernin historian pisimpään taantumaan: Bkt jo 6 vuotta edellisen huipun alapuolella
- Suomi on hieman keskimääräistä parempi euromaa, mutta viiteryhmästä poikkeaminen on vaikeaa
  - Yhteinen rahapolitiikka määrittää korot ja valuuttakurssin
  - Finanssipolitiikkaa on koordinoitu tiukasti vuodesta 2011 lähtien
- Euroalueen kriisin pitkittyminen johtuu makrotalouspolitiikan epäonnistumisista
  - USA:n olennaisesti parempi kehitys tarjoaa hyvän vertailukohteen

USA:N BKT TOIPUI VUODEN 2009 TAANTUMASTA NOPEASTI

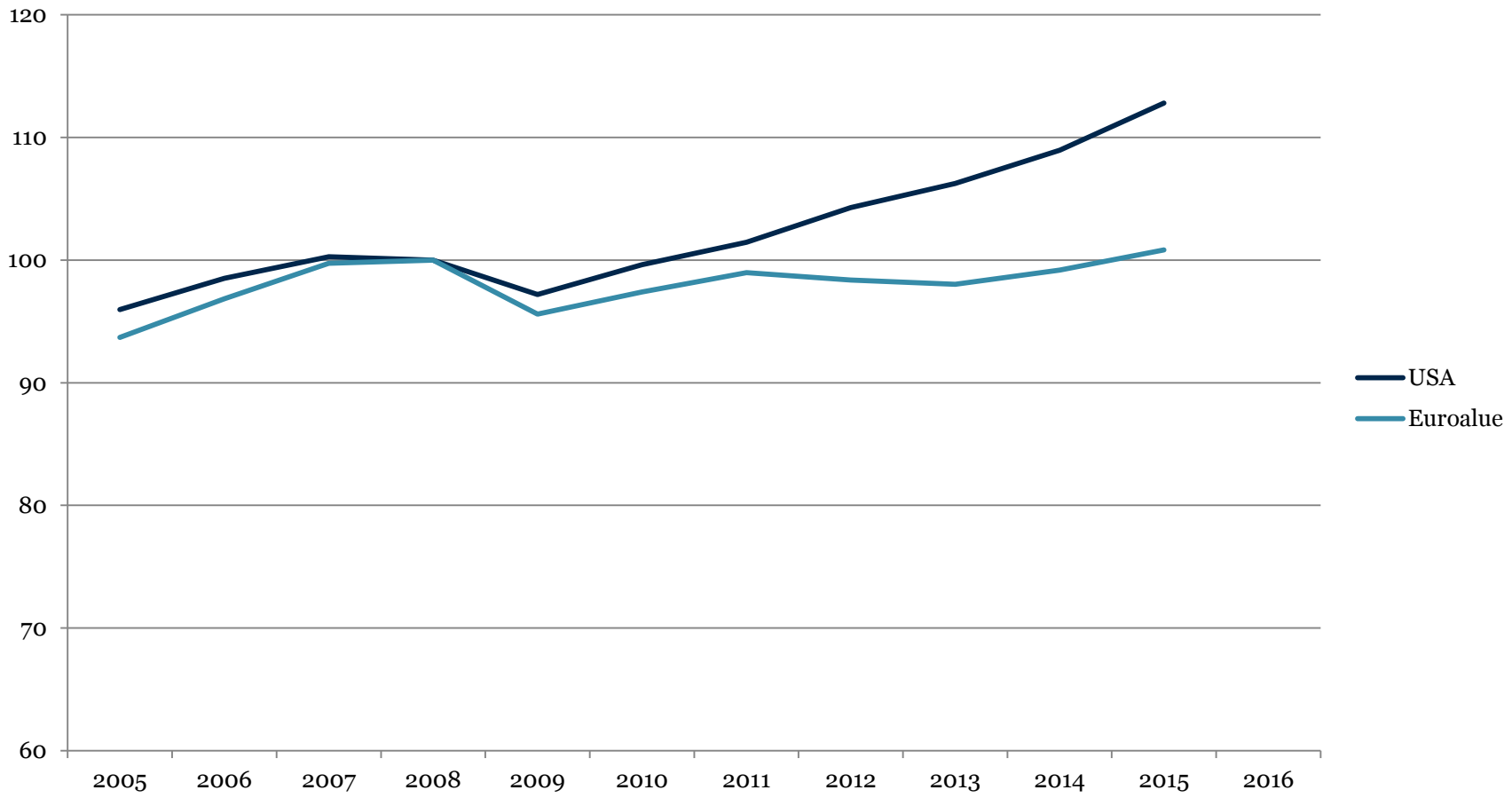

ILMARINEN

USA:N TYÖTTÖMYYS KÄÄNTYI LASKUUN VUONNA 2011

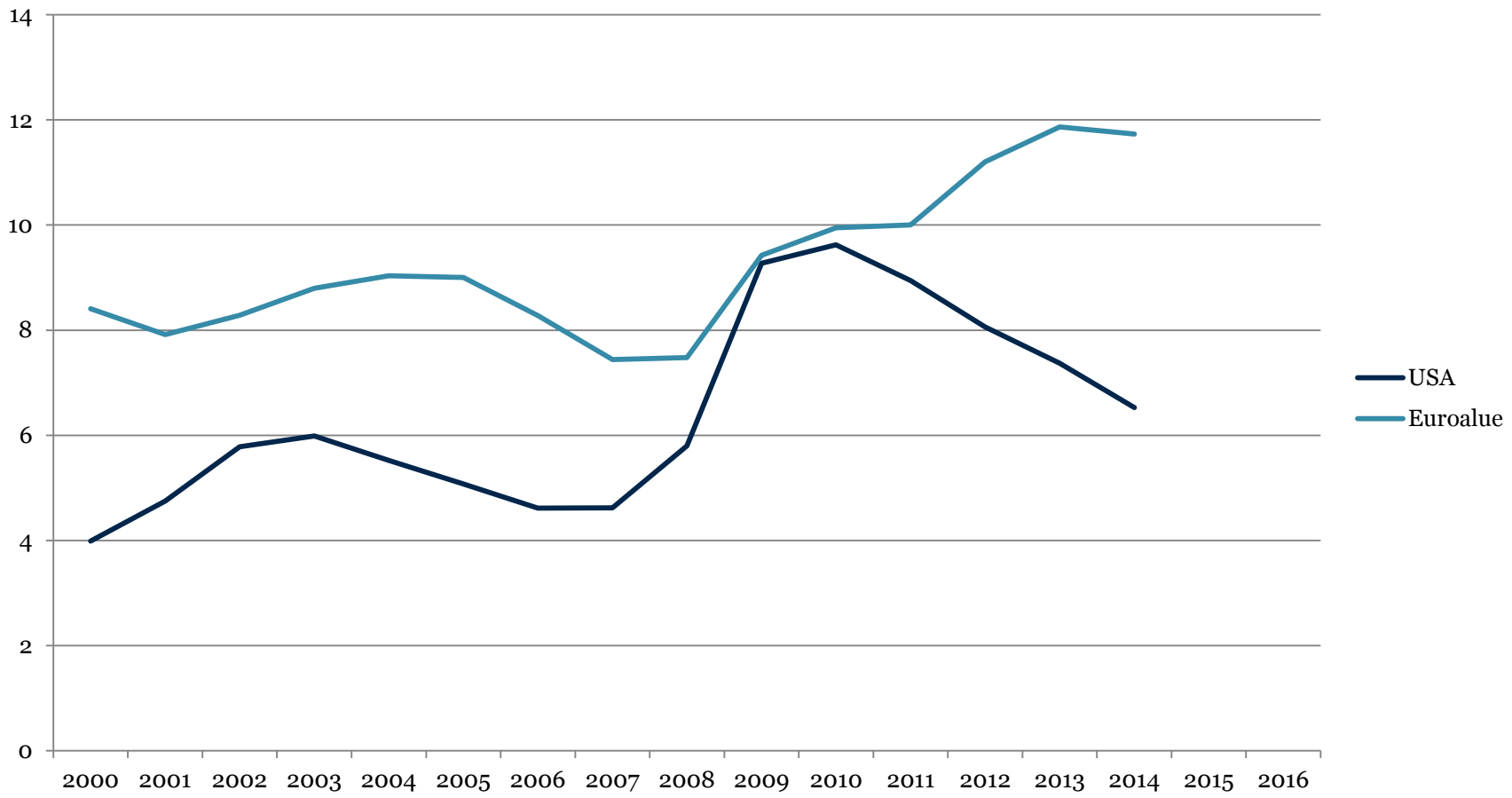

ILMARINEN

EUROALUEEN KRIISIPOLITIIKAN EPÄONNISTUMISET – VERRATTUNA USA:N

- Rahapolitiikka
  - Varovainen ja liian hidas ohjauskorkojen lasku
  - Kieltäytyminen määrällisestä elvyttämisestä (QE) ja taseen kasvattamisesta
  - Seurauksena euron vahvistuminen (2009-2013) ja deflaation uhka
- Pankkikriisin hoito
  - Pankkien stressitestit toteutettiin vasta 2014 eli 5 vuotta myöhemmin kuin USA:ssa
  - Pitkä epävarmuuden kausi on jarruttanut antolainausta
- Finanssipolitiikka
  - Koordinoitu finanssipolitiikan kiristäminen aloitettiin vuonna 2011 eli liian varhain
- Talouspolitiikan seurauksena on ollut täysin tarpeeton kokonaiskysynnän supistuminen vuosina 2012-2013

KOTIMAINEN KYSYNTÄ ON KASVANUT VUODEN 2009 JÄLKEEN USA:SSA 3 % VUODESSA

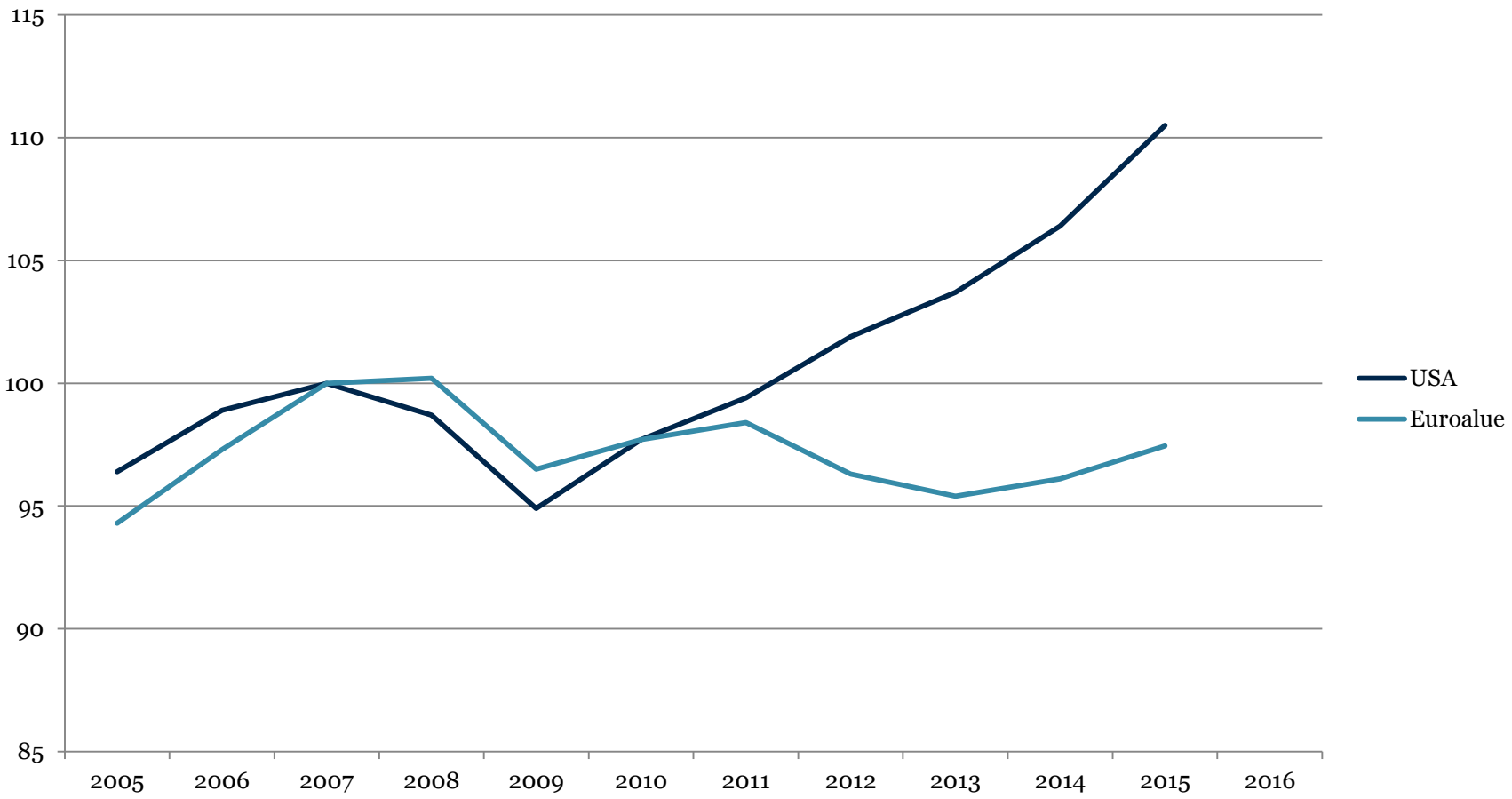

ILMARINEN

EUROOPAN KRIISIN SYYNÄ ON RIITTÄMÄTÖN KOKONAISKYSYNTÄ

- Yksityisen sektorin velkakriisi ja pankkien huono tilanne jarruttavat investointeja, mikä estää kokonaiskysynnän kasvun
- Seurauksena deflaatio, mikä puolestaan pitkittää velkakriisiä
- Talouspolitiikka ei ole tunnistanut velkadeflaatio-ongelmaa, minkä vuoksi lääkkeinä on tarjottu säästöjä ja rakenneuudistuksia (vrt. 1930-luku)
- Tilanne paranee, kun öljyn hinnan ja euron ulkoisen arvon lasku alkaa kasvattaa kokonaiskysyntää (kulutus + vienti)

MITÄ SUOMESSA VOITAISIIN TEHDÄ?

- Talouspolitiikan liikkumavara on eurojäsenyyden vuoksi vähäinen
  - Kansallista rahapolitiikkaa ei ole
  - Finanssipolitiikan liikkumavara on myös olematon (Six-Pack jne.)
- Suomen ongelmina ovat:
  - Vientimarkkinoiden heikkous
  - Heikentynyt kilpailukyky
  - Kokonaiskysynnän (erityisesti investointien) heikko taso
- Mitä pitäisi tehdä?
  - Kilpailukykyä on parannettava
  - Yksityisrahoitteisia investointeja on rohkaistava

ILMARINEN

VOIKO TALOUSPOLITIIKKA VAIKUTTAA INVESTOINTEIHIN?

- Teollisuuden ja kaupan investoinnit
  - Ulkomaisten green field –investointien aktiivinen houkuttelu
  - Lupamenettelyjen virtaviivaistaminen
  - Mahdolliset rahoitusjärjestelyt (takaukset yms.)
- Asunto- ja korjausrakentaminen
  - Täytetakaukset ja korkotuet
  - Kaavoituksen tehostaminen
- Infrahankkeet
  - Matala korkotaso perustelee väylähankkeiden aikaistamista
  - Komission investointiohjelmaan liitetyt hankkeet pitäisi voida irrottaa alijäämä- ja velkarajoitteista
  - Mahdollisuus myös PPP-rahoitukseen

ILMARINEN

KIITOS